

“ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БИРЖ” ТӨХХК-ИЙН 2026 ОНЫ 2-Р УЛИРЛЫН ТАЙЛАН

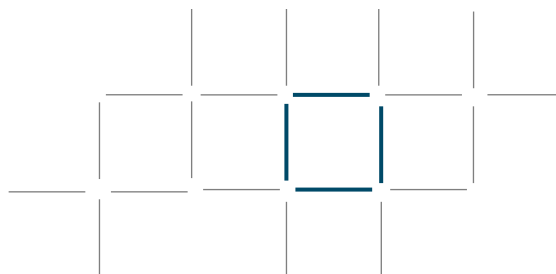
(2026.01.01-2026.06.30)

Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн
яамны байрны 1 давхар, Дархан Юнайтед
Арена спорт цогцолбор, 14 дүгээр баг,
Дархан сум, Дархан-Уул аймаг, Монгол Улс

Агуулга

НЭГ. ЗАХИРГАА, САНХҮҮ.....	2
ХОЁР. АРИЛЖАА.....	Error! Bookmark not defined.
ГУРАВ. ТӨЛБӨР ТООЦОО, ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГА	12
ДӨРӨВ. ГИШҮҮНЧЛЭЛ, БҮРТГЭЛ	Error! Bookmark not defined.
ТАВ. ЦАХИМ ХӨГЖҮҮЛЭЛТ.....	17
ЗУРГАА. СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨЛТ, СУДАЛГАА.....	19
ДОЛОО. ДҮГНЭЛТ	Error! Bookmark not defined.

1.1. Хууль, эрх зүй:

➤ Баянзүрх, Сүхбаатар, Чингэлтэй дүүргийн Иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн Шүүхэд дуудан ирүүлэх тухай Мэдэгдэх хуудсыг хүлээн авч, 2025 оны 04 дүгээр сарын 11-ний өдөр Нэхэмжлэгч Д.Билгүүний ажилд эргүүлэн тогтоолгох, ажилгүй байсан хугацааны цалинг гаргуулах, нийгмийн болон эрүүл мэндийн даатгалын шитгэлийг нөхөн төлүүлэх тухай нэхэмжлэлийг хүлээн авсан ба Баянзүрх, Сүхбаатар, Чингэлтэй дүүргийн Иргэний хэргийн анхан шатны шүүх, Нийслэлийн иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн 2025 оны 01 дүгээр сарын 09-ний өдрийн 210/МА2026/00090 тоот магадлалаар Баянзүрх, Сүхбаатар, Чингэлтэй дүүргийн Иргэний хэргийн анхан шатны тойргын шүүхийн 2025 оны 10 дугаар сарын 27-ны өдрийн 191/ШШ2025/09122 шийдвэрт нэхэмжлэгч Д.Билгүүний итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч Б.Эрдэнэсүвдаас давж заалдах журмаар гаргасан гомдол гаргасныг Нийслэлийн Иргэний Хэргийн Давж Заалдах Шатны Шүүхээс 2026 оны 01 сарын 09-ний өдөр хянан шийдвэрлэж 210/МА2026/00090 дугаартай магадлалаар анхан шатны шүүхийн шийдвэрийг хүчингүй болгож дахин шийдвэрлүүлэхээр буцаасан бөгөөд шүүх хуралдаан 2026 оны 07 дугаар сарын 05-ны өдөр хуралдахаар хүлээгдэж байна.

Биржийн үндсэн үйл ажиллагааны чиглэлийн хүрээнд:

➤ Гүйцэтгэх захирлын 2026 оны А/01 дүгээр тушаалаар “Үрийн болон хүнсний улаанбуудайн дуудлага худалдааны журам”, “Үрийн болон хүнсний улаанбуудай худалдах, худалдан авах гэрээ”, “Үрийн болон хүнсний улаанбуудай худалдах, худалдан авах форвард гэрээ”-г шинэчлэн боловсруулж, батлуулав.

➤ Гүйцэтгэх захирлын 2026 оны А/02 дугаар тушаалаар биржээр арилжаалах бараа, түүхий эдийн жагсаалтаас “Хүнсний буудай” ангилал, “Малын тэжээл” ангилал, “Үрийн буудай” ангилалын бараа, түүхий эдийн “Гэрээний стандарт”, “Барааны тодорхойлолтыг” боловсруулж, батлуулав.

➤ Гүйцэтгэх захирлын 2026 оны А/18 дугаар тушаалаар “Хөдөө аж ахуйн бирж” ХХК-ийн “Ноолуурын дуудлага худалдааны журам”-ыг батлуулан, тус тус үйл ажиллагаандаа мөрдөн ажиллаж байна.

➤ Гүйцэтгэх захирлын 2026 оны А/01 дүгээр тушаалаар “Үрийн болон хүнсний улаанбуудайн дуудлага худалдааны журам”, “Үрийн болон хүнсний улаанбуудай худалдах, худалдан авах гэрээ”, “Үрийн болон хүнсний улаанбуудай худалдах, худалдан авах форвард гэрээ”-г шинэчлэн боловсруулж, батлуулан үйл ажиллагаандаа мөрдөн ажиллаж байна.

➤ “Ноолуурын дуудлага худалдааны журам”-ыг Гүйцэтгэх захирлын 2026 оны 3 дугаар сарын 23-ны өдрийн А/18 дугаар тушаалаар шинэчлэн боловсруулж батлуулан, мөрдөн ажиллаж байна.

➤ “Дуудлага худалдааны худалдах, худалдан авах гэрээ”-ний загвар бүх бараа, түүхий эдэд мөрдөн ажиллах ерөнхий гэрээг боловсруулж, Гүйцэтгэх захирлын тушаалаар батлуулан, мөрдөн ажиллаж байна.

Бусад чиглэлийн хүрээнд:

➤ Монгол Улсын Их Хурлын 2023 оны 59 дүгээр тогтоолоор баталсан “Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөр”, Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 46 дугаар тогтоолоор баталсан “Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө”, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2026 оны 01 дүгээр сарын 02-ны өдрийн “2026 оныг сахилга, хариуцлагын жил болгох тухай” 01 дүгээр тушаалын дагуу Гүйцэтгэх захирлын 2026 оны А/06 дугаар тушаалаар “Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг” батлуулан хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

➤ Гүйцэтгэх захирлын 2026 оны А/13 дугаар тушаалаар “Хөдөлмөрийн дотоод журам”-д нэмэлт өөрчлөлт оруулж, ажилтны үр дүнг үнэлэх, ажлын гүйцэтгэлтэй уялдуулан үр дүнгийн цалин хөлсийг олгох талаар тодорхой зохицуулалтыг оруулж шинэчлэн боловсруулж, батлуулав.

➤ Гүйцэтгэх захирлын 2026 оны А/14 дүгээр тушаалаар “Хөдөө аж ахуйн бирж” ХХК-ийн “Ажилтны ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний журам”-ыг батлуулан, тус тус мөрдөн ажиллаж байна.

1.2. Санхүү, аж ахуй:

➤ Компанийн 2025 оны жилийн санхүүгийн тайланг иж бүрэн хэлбэрээр гаргаж, Үндэсний аудитын газар, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам, Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар, Санхүүгийн зохицуулах хороонд хуульд заасан хугацаанд хүргүүлэн ажиллалаа.

➤ Компанийн 2025 оны татварын тайлан болон бусад татварын тайлангуудыг иж бүрэн хэлбэрээр гаргаж, Татварын хууль тогтоомжид заасан хугацаанд цахим системээр тайлагналаа.

➤ Компанийн 2025 оны жилийн санхүүгийн тайланд “Үндэсний аудитын газар”, “Дөлгөөн Хайрхан уул аудит” ХХК нар санхүү, нийцлийн аудит хийж “Хязгаарлалттай санал дүгнэлт” танилцууллаа.

➤ Үндэсний статистикийн хорооноос Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа эрхлэн явуулж буй бүхий л салбарын аж ахуйн нэгж, байгууллагуудаас авч буй 2025 оны ДНБ-ийг тооцоход шаардлагатай албан ёсны статистик мэдээг батлагдсан маягтын үзүүлэлт тус бүрээр хуулиар хүлээсэн үүргийн дагуу гаргаж www.aanb3.nso.mn цахим системээр хүргүүллээ.

➤ Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газраас зохион байгуулж байгаа “Төрийн болон орон нутгийн мэдээллийн сангийн тухай болон улсын үзлэг тоологын тухай зөвлөмж сургалт”, “Төрийн өмчийн бүртгэл, ашиглалт, тайлагналд анхаарах асуудал”-аар зохион байгуулсан сургалтуудад тус тус хамрагдсан.

➤ Төрийн болон орон нутгийн өмчийн бүртгэл, удирдлага зохицуулалтын шилжилтийн суурь цахим системд 2025 оны үндсэн хөрөнгийн хөдлөлт өөрчлөлтийг 2025 оны жилийн эцсээр хийж шилжилтийн шинэ системд шилжихэд бэлэн болсон.

➤ Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Монгол Улсын Засгийн газрын 2025 оны 238 дугаар тогтоол, Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын даргын 2026 оны 143 дугаар тогтоолын дагуу

Компанийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн тайлангийн дүнгээр тасалбар болсон эд хөрөнгийн улсын үзлэг тооллого явуулах чиг үүрэг бүхий “Тооллогын комисс”-ыг байгуулж төрийн болон орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийн улсын үзлэг тооллогыг төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу зохион байгуулан ажиллаж, компанийн хэмжээний хөрөнгийн тооллогыг хагас бүтэн жилээр хийж гүйцэтгэсэн байна.

➤ “Эрчист монгол” ТӨХХК-ийн Компанийн ерөнхий мэдээлэл, Эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшиний гүйцэтгэлийг 2020-2025 онуудын гүйцэтгэлээр, Үндэсний аудитын газрын Санхүүгийн аудитын тайланг 2020-2025 онуудын байдлаар, Санхүүгийн иж бүрэн тайланг, тодруулгын хамт эксель файлаар 2020-2025 онуудын байдлаар, Улсын төсөвт төвлөрүүлсэн татвар, хураамжийн судалгааг 2020-2025 онуудын байдлаар гарган цахимаар хүргүүллээ.

➤ Компанийн 2025 оны жилийн эцсийн Санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг хуульд заасан хугацаанд холбогдох байгууллагуудад хүргүүллээ.

➤ Компанийн 2026 оны Эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшиний гүйцэтгэлийг сар бүр бэлтгэн боловсруулж, Гүйцэтгэх захирал болон Төлөөлөн удирдах зөвлөлд, 2026 оны эхний хагас жилийн байдлаар төсвийн гүйцэтгэл, өр авлагын мэдээ, сахүү, татварын тайлан тэнцлийг хуулийн хугацаанд гаргаж холбогдох эрх бүхий байгууллагуудад тус тус хүргүүлэн ажиллаж байна.

1.3. Дотоод хяналт, мониторинг:

➤ Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуульд заасан төрийн өмчит хуулийн этгээдийн ил тод болгох мэдээллийг хуулийн хугацаанд нь www.shilen.gov.mn, www.shilendans.gov.mn, www.mce.mn цахим талбарт тогтмол оруулан ажиллаж байна.

➤ Төрийн мэдээллийн сангийн www.mofa.igovernment.mn цахим системд хууль тогтоомж, тогтоолын шийдвэрийн хэрэгжилт, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайд, Төрийн нарийн бичгийн дарга болон бусад эрх бүхий албан тушаалтнаас тусгайлан өгсөн тушаал, үүрэг даалгаварын биелэлтийг цаг тухай бүр гарган тайлагнаж байна.

➤ Компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүнд томилогдохоор нэр дэвшүүлсэн 8 албан тушаалтны 2025 оны хувийн ашиг сонирхлын болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийн тайланг албан тушаалтан тус бүрээр гаргуулан, хуулийн хугацаанд <https://meduuleg.iaac.mn/AOS/Logout> цахим системд тайлагнаж, 9 албан тушаалтны 2025 оны хувийн ашиг сонирхлын болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийн тайланг цахим системээр хүлээн авч, хуулийн хугацаанд нь баталгаажууллаа.

➤ Монгол Улсын Их Хурлын 2023 оны 59 дүгээр тогтоолоор баталсан “Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөр”, Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 46 дугаар тогтоолоор баталсан “Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө” Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2026 оны 01 дүгээр сарын 02-ны өдрийн “2026 оныг сахилга, хариуцлагын жил болгох тухай” 01 дүгээр тушаалын дагуу Гүйцэтгэх захирлын 2026 оны А/06 дугаар тушаалаар

“Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг” батлуулан, хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

➤ Ажлын үр дүн, бүтээмжийг дээшлүүлэх зорилгоор ажилтнууд үр дүнд суурилсан төлөвлөлт хийх, гүйцэтгэлийг төлөвлөлтийн дагуу үнэлэх “Ажилтны ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний журам”, хавсралтаар “Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө”-г боловсруулж, Гүйцэтгэх захирлын 2026 оны А/13 дугаар тушаалаар батлуулан, мөрдөн ажиллаж байна.

➤ “Хөдөө аж ахуйн бирж” ХХК-ийн “Ажилтны ажлын гүйцэтгэлийн үнэлгээний журам”-ыг батлуулснаар төлөвлөгөөг нарийн тодорхой боловсруулж, гүйцэтгэлийг сайжруулахад ач холбогдол үзүүлж байна.

1.4. Хүний нөөц, сургалт:

➤ Олон улсын жишигт бараа, түүхий эдийн биржийн үйл ажиллагааг амжилттай авч явах, хөгжүүлэх чухал хүчин зүйлийн нэг бол чадварлаг баг, боловсон хүчин байдаг. Биржийн үйл ажиллагаа нь түүний гишүүд болон харилцагчдад найдвартай үйлчилгээ үзүүлэх чадварлаг хүний нөөц дээр тулгуурлах бөгөөд мэдлэг, туршлагатай хүний нөөцийг эрэлхийлж, тасралтгүй хангагдаж байх нь чухал юм. Биржийн зүгээс энэ салбарт ажиллаж туршлага хуримтлуулсан чадварлаг хүний нөөцийг бүрдүүлэх, шинээр чадвар, туршлагатай ажилтан авч ажиллуулахаар зорин хүний нөөцийн бодлогын баримт бичгийг баримтлан ажиллаж байна.

➤ “Уур амьсгалын өөрчлөлтийг даван туулах болон жендэрийн мэдрэмжтэй бодлогоор дамжуулан хөдөөгийн эмэгтэйчүүд, охидын жендерийн тэгш байдлыг сайжруулах нь” төслийн хүрээнд зохион байгуулагдсан “Жендерийн эрх тэгш байдлыг хангах үйл ажиллагаа, үр дүнтэй танилцах уулзалт, сургалт”-д Жендэрийн үндэсний хорооны ажлын алба, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамны жендэрийн салбар зөвлөлийн гишүүд, яам болон түүний харъяа байгууллагуудын хамтаар хамрагдсан.

➤ Дархан-Уул аймагт НҮБ-ын Хүнс, хөдөө аж ахуйн байгууллагын Монгол дахь төлөөлөгчийн газраас зохион байгуулсан “Онцгой байдлын үед мал, амьтанд чиглэсэн үйл ажиллагаанд баримтлах заавар, стандарт” сургалтад Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам болон түүний харъяа байгууллагуудын хамтаар хамрагдсан.

➤ Монгол Улсын Засгийн газрын 2011 оны 339 дүгээр тогтоолын дагуу жил бүрийн 3 дугаар сарын дөрөв дэх долоо хоногийн Пүрэв гарагт зохион байгуулагддаг улс орон даяар гамшгийн аюулын тухай зарлан мэдээллийн дадлага, сургалтад Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам болон түүний харъяа байгууллагуудын хамтаар оролцож бэлэн байдлыг хангаж ажилласан. Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамны албан хаагчид, харъяа байгууллагууд болон орон нутгийн байгууллагын албан хаагчдад зориулсан “Хүний нөөцийн чиглэлээр гүйцэтгэсэн судалгааны үр дүн”, “Хүний эрхийн асуудлаар хөдөлмөрийн дотоод журамд тусгах нь”, “Авлигаас урьдчилан сэргийлэх, авлигын эсрэг гэмт хэрэг” сэдэвт сургалтад тус тус хамрагдан оролцлоо.

➤ Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын даргын 2025 оны А-1/278 тоот албан бичгийн дагуу “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн бүртгэл, удирдлага, зохицуулалтын цахим систем”-ийг нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдүүд, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамны харьяа байгууллагуудыг хамруулсан цахим сургалтад хамрагдлаа. Дээрх уулзалтаар “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн бүртгэл, удирдлага, зохицуулалтын цахим систем”-ийг нэвтрүүлэхтэй холбоотой мэдээллүүдийг дэлгэрэнгүй байдлаар авч, цаашид хэрхэн байгууллагын хэмжээнд дээрх ажлыг зохион байгуулж ажиллах талаар үүрэг чиглэл авсан.

➤ Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газраас төрийн өмчийн тооллогын системд Эд хөрөнгийн тооллогын тайлан, мэдээ авахтай холбогдуулан шилжилтийн цахим систем ашиглаж 2025 оны санхүүгийн тайлан хөрөнгийн хөдөлгөөн хийх тухай сургалтад хамрагдсан.

➤ Монголын үндэсний худалдаа аж үйлдвэрийн танхимаас зохион байгуулсан “Худалдааны бичиг баримт, түүний ач холбогдол” болон “Хөрөнгийн зах зээлээс хөрөнгө оруулалт татах нь” сэдэвт сургалтад хамрагдлаа.

➤ Монголын Үндэсний худалдаа аж үйлдвэрийн танхимын Бизнес академиас зохион байгуулсан “Стратеги төлөвлөгөө боловсруулах арга зүй” сургалтад хамрагдаж, байгууллагын стратеги төлөвлөлтийн онол, арга зүй, практик хэрэглээний талаар мэдлэг авсан. Сургалтын явцад байгууллагын урт болон дунд хугацааны зорилго, зорилтыг тодорхойлох, дотоод болон гадаад орчны шинжилгээ хийх, стратегийн хувилбар боловсруулах, хэрэгжилтийг хангах арга механизмыг төлөвлөх зэрэг агуулгыг орчин үеийн чиг хандлагад нийцүүлэн танилцуулсан. Мөн стратеги төлөвлөгөөг бодитой, хэрэгжихүйц байдлаар боловсруулахад анхаарах асуудал, аргачлалын талаар системтэй мэдээлэл авч ажилласан.

➤ “Гүйцэтгэлийн хурдасгуур” хөтөлбөрийн хүрээнд компанийн бүтээмж, үр дүнд суурилсан гүйцэтгэл нэмэгдүүлэх, хувь хүний манлайлал, өөрийгөө танин мэдэх, сэтгэл хөдлөлөө удирдах, харилцааны ур чадвар болон алсын харааг хөгжүүлж, ажил болон амьдрал дээр манлайлагч болон төлөвших нь сэдвээр сургалтад хамрагдсан.

➤ Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийн бүрдүүлэлтийн систем <https://mediuleg.iaac.mn/> шинэчлэгдэж буйтай холбогдуулан шинэ системийн танилцуулга, мэдээлэл, авлигатай тэмцэх газрын 2026 оны 03/7726 тоот албан бичгээр Төрийн болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн эрх бүхий албан хаагч нарт зориулсан "Нийтийн албан дахь ашиг сонирхлын зөрчил, удирдах албан тушаалтны ёс зүйн манлайлал" сэдэвт сургалтад тус тус хамрагдсан.

Гадаад харилцаа, хамтын ажиллагаа:

➤ Компанийн гадаад харилцааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх, гадаад хамтын ажиллагааг хамтран хэрэгжүүлэх боломжтой ижил төстэй үйл ажиллагаа эрхэлдэг бирж, олон улсын байгууллага болон төсөл хөтөлбөрүүдийг тодорхойлох, хамтын ажиллагааг эхлүүлэн тогтвортой үргэлжлүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор

“Гадаад томилолтын төлөвлөгөө”-г батлуулсан ба тэдгээртэй харилцаа холбоо тогтоох ажлыг эхлүүлээд байна.

➤ Турк Улсын Türkiye Ürün İhtisas Borsası A.Ş. (TÜRİB), Беларусь Улсын Belarusian Universal Commodity Exchange (BUCE), Узбекистан Улсын Uzbek Commodity Exchange (UZEX)-тэй 2023, 2024 онуудад байгуулсан хамтын ажиллагааны санамж бичгийн хэрэгжилтийг үргэлжлүүлэх, цаашдын хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх зорилгоор биржүүдийн үйл ажиллагаа, хэрэгжүүлж буй төсөл, хамтын ажиллагааны боломжуудыг судалж, харилцан мэдээлэл солилцох чиглэлээр албан цахим шуудангаар санал солилцсон. Үүний үр дүнд Турк Улсын TÜRİB биржээс цаашид хамтын ажиллагаагаа өргөжүүлж, хамтран ажиллах боломжтойгоо мэдэгдсэн бөгөөд хамтын ажиллагааны хүрээнд хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний арилжааны туршлага солилцох, мэдээллийн технологийн шийдэл, цахим арилжааны тогтолцоо, хүний нөөцийн чадавхыг бэхжүүлэх сургалт, харилцан айлчлал болон бусад хамтарсан үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх боломжийн талаар санал солилцож, хамтын ажиллагааны дараагийн үе шатны чиглэлийг тодорхойлох ажлыг эхлүүлээд байна.

➤ Биржээр арилжин экспортоор гарч буй бараа, түүхий эдийн баталгаажуулалттай холбоотойгоор 2026 оны 3 дугаар сарын 20-ны өдөр Монголын Ноос Ноолуурын холбоотой уулзалт зохион байгуулж нэгдсэн саналд хүрч цаашид хамтран ажиллахаар тохиролцов.

➤ "Монгол орны хөдөөгийн иргэдийн уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох чадамж болон эрсдэлийн менежментийг боловсронгуй болгох нь" сэдэвт Дорнод аймгийн малчдын хоршоод үйлдвэрлэгчдийг холбох сургалт, түншлэлийн арга хэмжээг "АДАПТ" төсөл, Монголын ноос, ноолуурын холбоотой хамтран Дорнод аймгийн Чойбалсан суманд 2026 оны 03 дугаар сарын 31-ний өдрөөс 04 дүгээр сарын 01-ний өдрүүдэд зохион байгууллаа. Тус арга хэмжээнд Дорнод аймгийн малчин, хоршоодын бэлтгэсэн түүхий эдийг Хөдөө аж ахуйн биржээр дамжуулан зах зээлд нийлүүлэх боломжийн талаар танилцуулга мэдээлэл өгсөн болно.

➤ Австрали улсын Хөдөө аж ахуйн хөгжлийн судалгааны төв-тэй хамтран ажиллах талаар тус төслийн Монгол дах төлөөлөгч, эдийн засагч Л. Энх-Орчлонтой холбоо тогтоож, хамтран ажиллах талаар цахим уулзалт хийж цаашид Австрали улсын Хөдөө аж ахуйн хөгжлийн судалгааны төв-тэй хамтын ажиллагааны цар хүрээ, хамтрах боломжтой төсөл, хөтөлбөрүүдийн талаар санал солилцож ирэх оны төслийн төлөвлөгөөнд багтаахаар санал солилцсон.

➤ Мөн Австрали Улсын Australian Wool Exchange (AWEX)-ийн үйл ажиллагааг судалж, ноосны гарал үүслийг мөшгөх тогтолцоо (traceability), цахим арилжааны систем, агуулахын удирдлагын тогтолцоо болон чанарын ангилал, баталгаажуулалтын үйл ажиллагаатай танилцсан. Судалгааны үр дүнд тус байгууллагатай холбоо тогтоож, цаашдын хамтын ажиллагаа, туршлага солилцох боломжийн талаар мэдээлэл солилцон ажиллалаа.

➤ Компанийн гадаад хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх, олон улсын шилдэг туршлагыг судлан нэвтрүүлэх, биржийн үйл ажиллагааг олон улсын жишигт нийцүүлэн хөгжүүлэх зорилтын хүрээнд Сингапур Улсын SGX Group болон Enterprise Singapore байгууллагуудын үйл ажиллагааг судалж, хамтын ажиллагааны боломжийг шинжилсэн. Судалгааны хүрээнд биржийн арилжааны дэд бүтэц, клирингийн тогтолцоо, үнийн ил тод байдал, дериватив бүтээгдэхүүний хөгжүүлэлт, олон улсын худалдааны холболт, хөрөнгө оруулалт татах механизм, агуулахын тогтолцоо, чанар, стандартын баталгаажуулалт болон экспортын зах зээлийг өргөжүүлэх чиглэлээр

хэрэгжүүлж буй бодлого, туршлагыг судалж, Монгол Улсад нэвтрүүлэх боломжийг үнэлсэн.

➤ ОХУ-аас МУ-д суугаа Худалдааны төлөөлөгчийн газрын ОХУ-ын Эдийн засгийн хөгжлийн яамны Монгол дахь эдийн засгийн атташе Догдомэ Баир Владимирович, тус яамны Монгол дахь төлөөлөгч Юрченко Вероника Юрьевна нартай хамтран ОХУ-ын Санкт-Петербургийн таваарын бирж /SPIMEX/-тэй цахим уулзалт зохион байгууллаа. Тус биржийн төлөөлөгчид 2026 оны 08 дугаар сард МУ-д албан айлчлал хийх бөгөөд хоёр биржийн хамтын ажиллагааг эхлүүлэх Санамж бичиг байгуулахаар санал солилцсон байна.

➤ Компанийн үйл ажиллагааг олон улсын хэмжээнд сурталчлан таниулах, ижил төстэй үйл ажиллагаа эрхэлдэг гадаадын байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх, улмаар Монгол Улсын малын гаралтай түүхий эдийг олон улсын зах зээлд сурталчлах ажлын хүрээнд байгууллагын гадаад харилцаа, олон улсын маркетингийн үйл ажиллагааг эхлүүлэн ажилласан. Энэ хүрээнд гадаадын байгууллага, хөрөнгө оруулагч, зах зээлд оролцогчдод байгууллагын үйл ажиллагааг танилцуулах, харилцаа холбоо тогтоох, хамтын ажиллагааны боломжийг өргөжүүлэх зорилгоор LinkedIn платформд компанийн албан ёсны хуудсыг шинээр үүсгэн хөгжүүлж эхэлсэн

1.5. Архив, албан хэрэг хөтлөлт:

➤ Байгууллагын үйл ажиллагааг баримтжуулах явцад цаасан болон цахим хэлбэрээр үүссэн захирамжлал, зохион байгуулалт, мэдээлэл-лавлагааны баримт бичгийг зохион бүрдүүлэх, түүний хуулийн хүчинтэй байдлыг хангах, хадгалах, ашиглах, архивт шилжүүлэхэд Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/, Засгийн газрын 2020 оны 246 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Албан хэрэг хөтлөлтийн нийтлэг журам”, MNS 5140:2021 стандартыг өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа мөрдөж байна.

➤ Ажлын байрны тодорхойлолтод заагдсан ажил үйлчилгээг хууль журмын дагуу хийж, албан хэрэг хөтлөлт, бичиг баримтын эргэлт, шийдвэрлэлт, хадгалалт, хамгаалалтад байнгын хяналт тавин ажиллаж байна.

➤ Тайлант хугацаанд компанийн үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой тушаал 22, хүний нөөцтэй холбоотой тушаал 25, мөн 69 албан бичгийг архив, албан хэрэг хөтлөлтийн хууль, заавар, журмын дагуу албажуулж, гадны байгууллагаас ирүүлсэн 47 бичиг, 11 өргөдөл хүлээн авч бүртгэн, удирдлагын цохолтоор хэлтсүүдэд хуваарилан хариуг гаргуулан, бүртгэл хяналтын карт хөтөлж ажиллалаа.

➤ "Хөдөө аж ахуйн бирж" ХХК-д 2026 оны 06 дугаар сарын 30-ны өдрийн байдлаар нийт 25 журам үйл ажиллагаандаа мөрдөн ажиллаж байна.

1.7. Маркетинг:

➤ Компанийн 2026 оны Бизнес төлөвлөгөөний дагуу маркетингийн төлөвлөгөөг боловсруулж, батлуулав.

➤ Компанийн 2026 оны “Бизнес төлөвлөгөө”-ний 2.4.3., 2.4.4. заалтад тусгагдсан олон нийтэд үйл ажиллагааг сурталчлан таниулах, мэдээ, мэдээллээр хангах ажлын хүрээнд **113** мэдээ, мэдээлэл оруулж, видео контент бэлтгэх ажлын хүрээнд **10** контент бэлтгэсэн байна.

➤ Компанийн үйл ажиллагааг олон нийтэд сурталчлан таниулах, мэдээ мэдээллээр хангах, цахим хуудсыг хөгжүүлэх ажлын хүрээнд байгууллагын албан ёсны цахим хуудсыг долоо хоногийн календарчилсан системтэйгээр хөгжүүлж ажилласан. Үүнд:

- Даваа гарагт: Долоо хоногийн арилжааны мэдээ
- Мягмар гарагт: Биржийн үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээлэл
- Лхагва гарагт: Бусад мэдээлэл (салбарын хүрээнд)
- Пүрэв гарагт: Үрийн болон хүнсний улаанбуудайн арилжааны мэдээ
- Баасан гарагт: Цаг үеийн мэдээ, онцлох мэдээ

Эдгээр календарчилсан мэдээ, мэдээллүүдийг түгээхээс гадна тухайн өдрийн цаг үеийн шинжтэй мэдээ, танин мэдэхүй, онцлох үйл явдал, салбарын мэдээ, инфографик зэрэг мэдээ, мэдээллүүдийг цаг алдалгүй түгээж ажилласан байна.

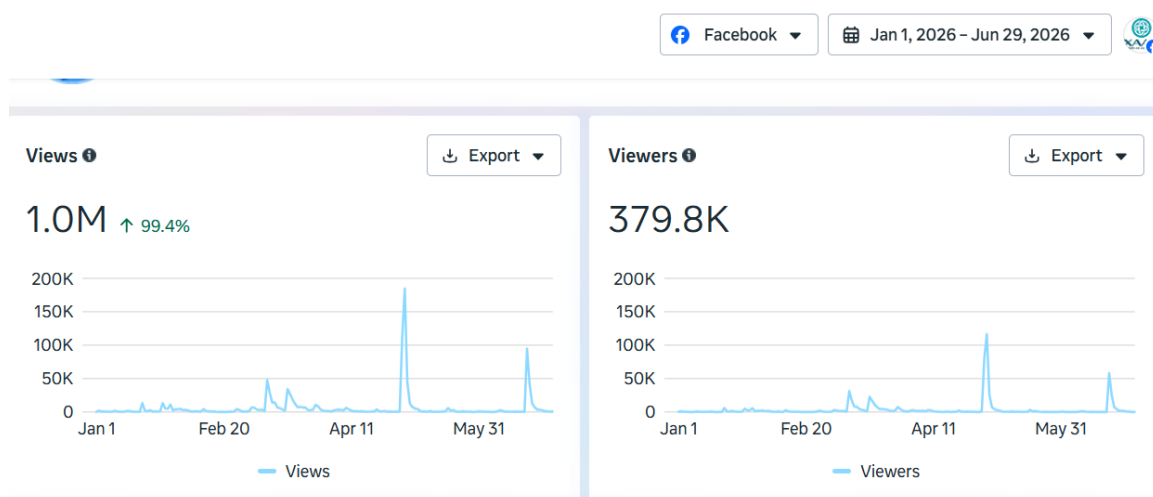
➤ Энэ оны 01-р дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 06 дүгээр сарын 25-ны өдрийн хооронд компанийн албан ёсны цахим хуудасны нийт хандалтын тоо **1,031,480** болж өссөн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал **98** хувиар өссөн байна. Мөн цахим хуудасны зочилсон хэрэглэгчдийн тоо **18,950** байгаа нь мөн үетэй харьцуулбал **49** хувиар өссөн. Энэхүү үзүүлэлт нь цэвэр өсөлт бөгөөд нэмэлт төлбөртэй мэдээ байршуулахгүйгээр нэмэгдүүлж чадсан байна.

➤ Компанийн цахим хуудас шинэчлэлийн ажлыг эхлүүлсэн ба мэдээ, мэдээллүүдийг цаг тухай бүрт оруулж ажиллалаа. Үүнд: ковер, баннер зэргийг загварыг шинэчилсэн, цахим гарын авлага, тайланг бэлтгэж оруулсан бөгөөд үрийн болон хүнсний улаанбуудайн дуудлага худалдаанд шууд нэвтрэх цонх үүсгэж, цахим хуудсын бүтцийг шинэчилж мэдээ, мэдээлэл хэсгийг нүүрэнд байршуулсан.

➤ Цахим хуудсанд 2026 оны 01-р сарын 01-нээс 06-р сарын 25-ны өдрийн хооронд хүртэлх хугацаанд нийт **113** мэдээ, мэдээлэл бэлтгэн олон нийтэд түгээж ажилласан байна. Үүнээс **46** мэдээний постерийн эхийг бэлтгэсэн ба **10** видео контент, **42** зурган мэдээ, мэдээлэл бэлтгэсэн байна. Үүнд:

- Үрийн болон хүнсний улаанбуудайн дуудлага худалдаанд хэрхэн оролцох заавар видео
- Дуудлага худалдааны системд бүртгүүлэх заавар видео
- Дуудлага худалдаанд оролцох заавар видео
- Цаг үеийн холбогдолтой видео рийлс мэдээ
- Постер мэдээ
- Инфографик мэдээ
- Цахим гарын авлага
- Зурагт мэдээ
- “Ноолуурын дуудлага худалдаа”-ны видео шторк
- “Ноолуурын дуудлага худалдаа”-ны тайлан видео

2026 оны хагас жилийн цахим хуудасны хандалтын тоо

➤ Компанийн долоо хоног тутмын арилжааны мэдээг Bloomberg TV-ийн мэдээний буланд байршуулж олон нийтэд түгээж байна.

➤ Мөн мэдээ, мэдээллийг зурган контентоор хүргэх зорилгоор инстаграм платформд шинээр профайл үүсгэн хөгжүүлж ажиллаж байгаа бөгөөд твиттер профайлыг хөгжүүлэхээр мөн шинээр үүсгэсэн. Одоогийн байдлаар мэдээ, мэдээллийг энэ улирлаас эхлэн компанийн албан ёсны цахим сүлжээний 4 сувгаар /фейсбүүк, твиттер, вебсайт, инстаграм/ түгээн хөгжүүлж байна.

➤ Компанийн үндсэн үйл ажиллагааны ppt танилцуулгыг 2026 оны үйл ажиллагаатай уялдуулан шинэчилэх, биржийн үйл ажиллагааны үндсэн танилцуулгын эх бэлтгэлийг хийж гүйцэтгэх, загвар дизайныг шинэчилэх, мөн тус танилцуулгыг цахим хэлбэрээр үзэх боломжийг ханган олон нийтийн сүлжээнд байршуулах ажлыг тус тус гүйцэтгэсэн болно.

➤ Компанийн 2025 оны жилийн эцсийн тайлангийн эх бэлтгэлийн ажлыг хийж гүйцэтгэн цахим сэтгүүл болгож вебсайт дээр байршуулсан.

➤ Цахим хуудсаар дамжуулан ирсэн санал, хүсэлт, гомдлыг холбогдох мэргэжилтнүүдэд өгч тухай бүр хэрэглэгчдэд хариу өгсөн. Нийт 36 зурвас ирсэн бөгөөд бүгд мэдээлэл авах, хоршоонд хэрхэн элсэх, биржээр хэрхэн арилжаанд оролцох талаар асуусан ба эдгээр асуултад цаг алдалгүй хариу өгч ажилласан байна.

➤ Жижиг, дунд үйлдвэрийн газар, Зээлийн батлан даалтын сан, “Майнд теч ХХК”-тай хамтран “Баавар” тэжээлийн ашиг шим, өсвөр насны малыг бордон богино хугацаанд эдийн засгийн эргэлтэд оруулсан тухай бодит туршлага, үр дүнг 21 аймаг 330 сумын хөдөө аж ахуйн тасгийн мэргэжилтнүүдэд цахимаар мэдээлэл хүргэх ажлын хүрээнд бэлтгэл цахим уулзалтын бэлтгэл ажлыг хангасан. Нэгдсэн мэдээ, мэдээлэлтэй болох, түргэн шуурхай мэдээлэл солилцох, малчдад мэдээллийг хүргэж цар хүрээг нэмэгдүүлэх зорилгоор цахим хуудсанд шинэ групп үүсгэж нийт 200 гаруй мэргэжилтэн уулзалтад оролцсоноос 90 гаруй оролцогчдыг группдээ хамруулж мэдээ, мэдээлэл түгээн ажиллаж байна.

➤ Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан "ЦАГААН АЛТ" үндэсний хөдөлгөөний хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх, мэргэжлийн холбоод, эрдэм шинжилгээний

байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх зорилгоор Гүйцэтгэх захирал, Үйл ажиллагааны менежер болон бусад мэргэжилтнүүдийн хамт мэргэжлийн холбоод, үйлдвэрүүдтэй уулзалтад оролцож, үйл ажиллагаатай танилцан санал солилцсон.

➤ Монгол Улсын Засгийн газраас гуравдугаар сарын 29-нд Ноолуурын дуудлага худалдаа, хөдөө аж ахуйн үзэсгэлэн арга хэмжээг Сүхбаатар аймгийн Баруун-Урт хотод зорион байгуулах чиглэлийн дагуу Гүйцэтгэх захирлын хамт бэлтгэл ажлыг хангах зорилгоор Сүхбаатар, Дорнод аймгуудад ажиллалаа. Тус ажлын хүрээнд “Ноолуурын дуудлага худалдаа”-г зохион байгуулах байршил, түүхий эдийг хадгалах агуулахыг сонгож, Хөдөө аж ахуйн газартай хэрхэн хамтран ажиллах талаар санал солилцон, ажил үүргийг хуваарилан ажилласан.

➤ Ноолуурын салбарын үйлдвэр, аж ахуйн нэгжийн төлөөллүүдтэй уулзан, ноолуурын салбарт тулгамдаж буй цаг үеийн асуудлаар ХХААХҮ-ийн сайд, Гүйцэтгэх захирал болон бусад холбогдох мэргэжилтнүүдийн хамт Монголын ноос ноолуурын холбооны төв байранд уулзалтад оролцсон. Тус уулзалтаар бирж, холбоо цаашдын хамтын ажиллагааны талаар санал солилцож, “Ноолуурын дуудлага худалдаа”-нд үндэсний үйлдвэрлэгчид хэрхэн оролцох талаар санал солилцон хэрхэн арилжаанд оролцох заавар, зөвлөгөө өгч ажилласан.

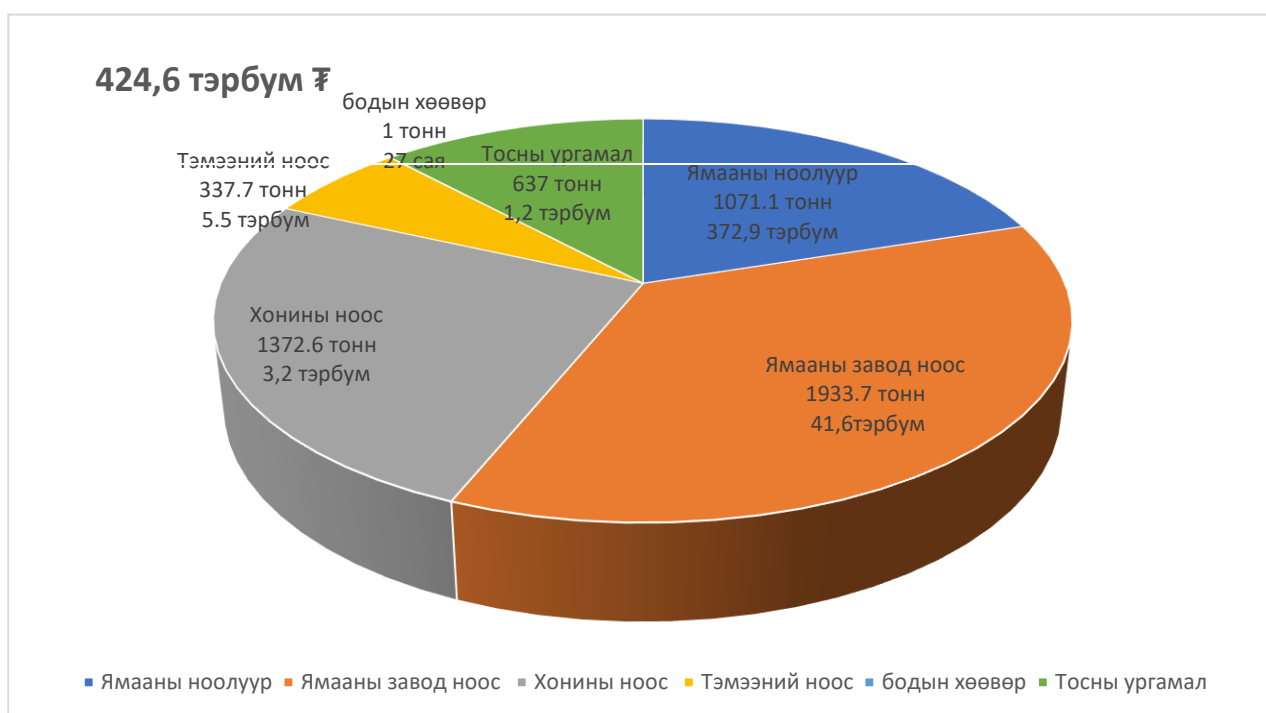
➤ “Монгол ноолуур-2026” дуудлага худалдаа, хөдөө аж ахуйн үзэсгэлэн, арга хэмжээ Сүхбаатар аймгийн Баруун-Урт суманд баг, хамт олны хамтаар амжилттай зохион байгуулсан. Тус арга хэмжээг зохион байгуулахад шаардлагатай видео шторк, хэвлэмэл танилцуулга, стенд, дуудлага худалдаанд оролцох заавар видео болон хэвлэмэл танилцуулга, батлагдсан төлөвлөгөө, зураг төслийн дагуу шаардлагатай тохижилт, арга хэмжээний бэлтгэл ажил, арга хэмжээний үеийн зураг авалт зэрэг ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн.

➤ “Монгол малчин” сэтгүүлд Хөдөө аж ахуйн биржийн үйл ажиллагаа, биржийн арилжаа болон биржийн арилжаан дахь малчин, хоршооны оролцооны талаар мэдээлэл бэлтгэн хэвлүүлж олон нийтэд түгээж ажилласан.

➤ Компанийн нийт ажилтнуудын ажлын үнэмлэхний хугацаа дууссантай холбогдуулан үнэмлэхний загвар дизайныг шинэчилж эх бэлтгэлийн ажлыг хийж гүйцэтгэн хэвлүүлсэн болно.

➤ “Дэлхийн Жижиг Дунд Үйлдвэрлэгчийн өдөр”-ийг тохиолдуулан зохион байгуулсан Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамны “Нээлттэй хаалганы өдөр, үзэсгэлэн, арга хэмжээ”-нд оролцож компанийн үйл ажиллагааны талаар олон нийтэд танилцуулга хийж, мэдээлэл өгсөн.

- 2026 оны 6 дугаар сарын 30-ны өдөр
- 2026.01.01-2026.06.30-ний өдрийн байдлаар 87 удаагийн цахим арилжаа зохион байгуулан 337 хэлцлээр 424,601,453,000 төгрөгийн үнэ бүхий
- Самнасан ноолуур 1071,1 тонн 372,932,700,000
- Ямааны завод ноос 1933,7 тонн 41,657,303,000
- Хонины ноос 1372,6 тонн 3,249,970,000
- Тэмээний ноос 337,7 тонн 5,532,880,000
- Тосны ургамал 637 тонн 1,201,600,000
- Бодын хөөвөр 1 тонн 27,000,000 арилжсан байна.
- 72 Аж ахуй нэгжийн 311 бараа, түүхий эд арилжсан тодорхойлолт олгосон.
- Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад арилжааны өдрийн тоо нэмэгдэж арилжааны нийт үнийн дүн 1 дахин өссөн байна.

- Тайлант хугацаанд үрийн болон хүнсний буудайн нийт 19 удаагийн дуудлага худалдааг амжилттай зохион байгууллаа. Дуудлага худалдаагаар 17,573,632,400 төгрөгийн үнийн дүн бүхий 10,791 тонн үрийн буудай, 26,184,000,815 төгрөгийн үнийн дүн бүхий 21,574.5 тонн хүнсний буудайг тус тус арилжив.
- Мөн дуудлага худалдаанд оролцох иргэн, аж ахуйн нэгжүүдтэй тогтмол холбогдон шаардлагатай мэдээллийг хүргэж, дуудлага худалдааг зохион байгуулахтай холбоотой бэлтгэл ажлыг бүрэн ханган ажилласан.

2026 оны хоёрдугаар улирлийн байдалаар /2026.6.24/

№	Үрийнбуудайн төрөл	Хэмжээ тонн	Үнийн дүн
1	Дархан 144 Супер элит	80	148,400,000.00
2	Дархан 144	1515.7	2,676,998,700.00
3	Юнион	601.8	935,799,000.00
4	Гонец	767	1,194,875,000.00
5	Бурятская остистия	4107.5	6,897,077,900.00
6	Алтайская-325 2023	560	761,110,000.00
7	Алтайская-325 2024	1428	2,221,806,800.00
8	Алтайская -70 үржүүлэг 1	651.5	1,030,072,500.00
9	Алтайская -70 үржүүлэг 2	734.5	1,142,717,500.00
10	Алтайская -75	230	359,250,000.00
11	Дархан 193 Супер элит	70	131,050,000.00
12	Ирень	45	74,475,000.00
13			
	Нийт	10791	17,573,632,400.00

2026 оны хоёрдугаар улирлийн байдалаар /2026.6.24/

№	Хүнсний буудайн төрөл	Хэмжээ тонн	Үнийн дүн
1	Хурх салбар 2025 он 1 ангилал	472.68	640,482,755.00
2	Хурх салбар 2025 он 2 ангилал	47.56	59,986,545.00
3	Хурх салбар 2025 он 3 ангилал	226	267,864,510.00
4	Хурх салбар 2025 он 4 ангилал	188.9	199,305,325.00
5	Угтаал 1 ангилал	640	869,575,000.00
6	Угтаал 2 ангилал	401	503,255,000.00
7	Угтаал 3-р ангилал	210	248,850,000.00
8	Угтаал 2025 он 4 ангилал	596.1	628,969,900.00
9	Сэлэнгэ 2 ангилал	3019	3,788,845,000.00
10	Сэлэнгэ 3-р ангилал	2136	2,531,160,000.00
11	Сэлэнгэ 2025 он 4 ангилал	2675.6	2,822,800,200.00
12	Булган 1 ангилал	787	1,066,385,000.00
13	Булган 2 ангилал	1428	1,792,140,000.00
14	Булган 3 ангилал	3200	3,807,000,000.00
15	Булган 4-р ангилал	2957	3,119,635,000.00
16	Дархан 3-р ангилал	253	299,805,000.00
17	Дархан 4-р ангилал	40	42,200,000.00
18	Хархорин 1 ангилал	161	218,155,000.00
19	Хархорин 2 ангилал	82	104,140,000.00
20	Хархорин 3 ангилал	299	277,090,000.00
21	Хархорин 4 ангилал	422.747	481,931,580.00
22	Хөтөл 3-р ангилал	1376	1,630,560,000.00
23	Хөтөл 4-р ангилал	743	783,865,000.00
	Нийт	21574.587	26,184,000,815.00

ГУРАВ. ТӨЛБӨР ТООЦОО, ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГА

➤ 2026 оны эхний хагас жилийн байдлаар нийт 337 хэлцлийн худалдах, худалдан авах спот гэрээг баталгаажуулж, 424.6 тэрбум төгрөгийн гэрээний төлбөр тооцоог хийж гүйцэтгэсэн байна.

Биржийн төлбөр тооцооны дүн, /сая төгрөг/

	2022	2023	2024	2025	2026.06.30
Дебит	1,110,401.27	968,432.25	996,870.64	1,039,633,41	424,601,45
Кредит	1,110,401.27	968,432.25	996,870.64	1,039,633,41	424,601,45

➤ Тайлант хугацаанд нийт 13.8 тэрбум төгрөгийн дэнчин, 42.8 тэрбум төгрөгийн барьцаа хөрөнгийн гүйлгээг программд шивж байршуулан арилжааны бэлтгэл ханган ажилласан ба клиринг, төлбөр тооцооны аливаа эрсдэл гараагүй болно.

➤ Мөн үрийн болон хүнсний улаанбуудайн арилжааг дуудлага худалдааны системээр зохион байгуулж байгаа бөгөөд нийт 3.02 тэрбум төгрөгийн дэнчингийн бүртгэл, тулгалт хийж, арилжааны бэлтгэл ханган ажилласан.

➤ Дэнчин, барьцаа хөрөнгө, худалдах, худалдан авах гэрээтэй холбогдох баримт, бичгийг бүртгэлжүүлэх, хянах, хадгалах, гүйлгээг хураангуйлах, өдрийн эцэст тайлан гаргах, нэгтгэх зэрэг клиринг, төлбөр тооцооны үйл ажиллагааг өдөр тутам зохион байгуулан ажиллаж байгаа бөгөөд харилцах данснуудын журналыг сар, улирлаар нэгтгэн гаргаж байна.

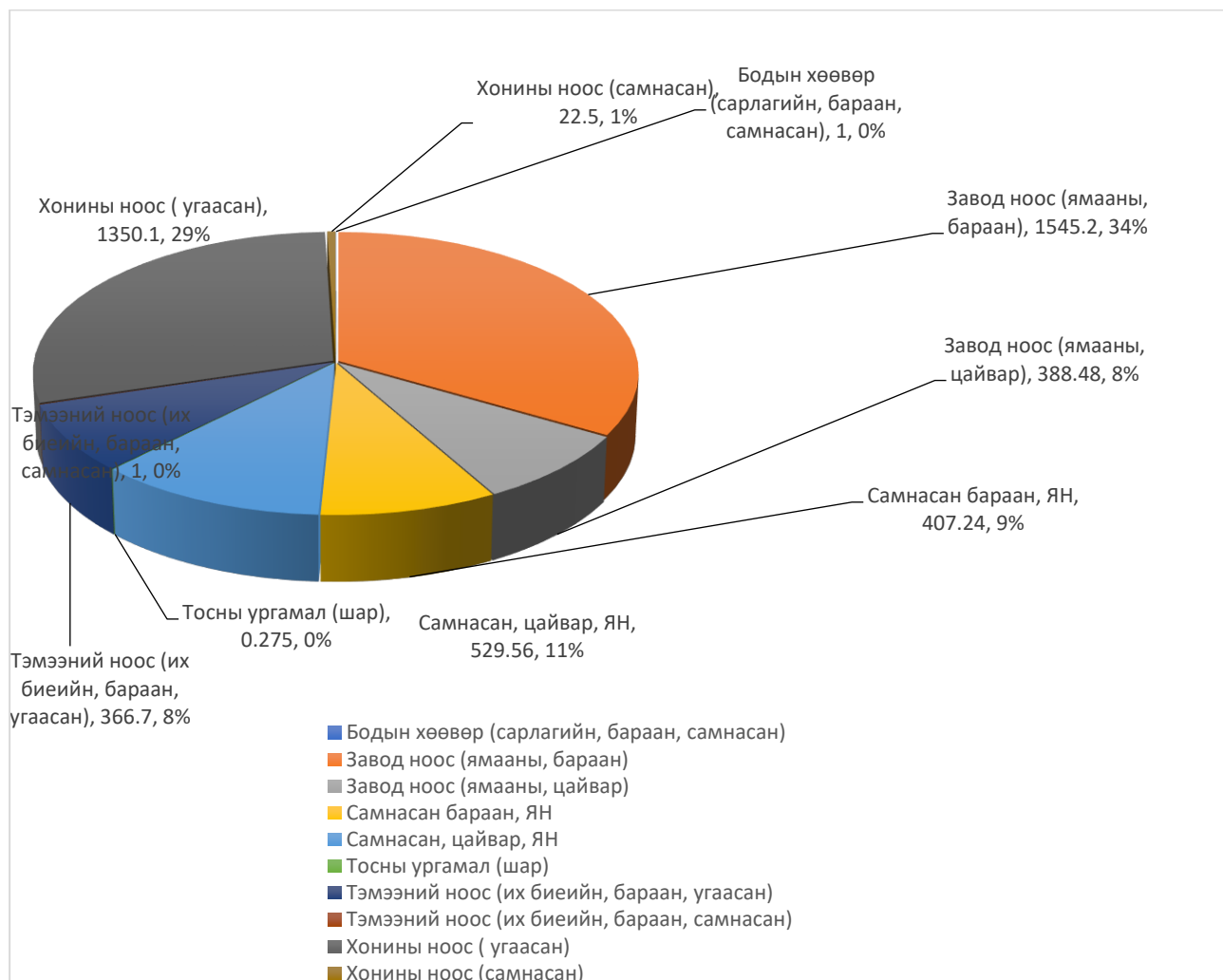
➤ Сүхбаатар аймгийн Баруун-Урт суманд “Монгол Ноолуур 2026” үйл ажиллагааны үед зохион байгуулагдсан ноолуурын дуудлага худалдаагаар Сүхбаатар, Хэнтий, Дорнод аймгийн малчид, худалдан авах аж ахуйн нэгжүүд оролцож, 1,487,317,350.00 төгрөгийн үнийн дүн бүхий худалдах, худалдан авах гэрээ байгуулагдаж, ноолуурын худалдах, худалдан авах гэрээний хэрэгжилтийг хангуулах; хэрэгжилт хангагдсан худалдах, худалдан авах гэрээний худалдан авагч тал болох үйлдвэрийн дэнчинг хүсэлтийн дагуу буцаан шилжүүлэх, хяналтыг хэрэгжүүлэн ажилласан болно.

ДӨРӨВ. ГИШҮҮНЧЛЭЛ БҮРТГЭЛ

4.1. Биржээр арилжаалах бараа, түүхий эдийн хяналт, бүртгэл

➤ 2026 оны 6 дугаар сарын 24-ний өдрийн байдлаар үйлдвэрийн дэргэдэх 21 агуулах, орон нутгийн 4 агуулах биржтэй “Агуулахын итгэмжлэлийн гэрээ” байгуулж, хамтран ажиллаж байна.

Агуулахын удирдлагын системд бүртгүүлсэн бараа, түүхий эдийн хэмжээ, тн

➤ 2026 оны нэг дугаар сараас зургаа дугаар сарын 24-ний хооронд дараах харилцагчидтай итгэмжлэлийн болон гишүүнчлэлийн гэрээ байгуулан ажиллалаа. Үйлдвэрийн дэргэдэх нийт 21 итгэмжлэгдсэн агуулах тогтмол арилжаанд оролцож байна.

➤ 2026 он гарснаас хойш нийт 10 агуулах орж удаагийн арилжааг зохион байгуулсан. “Лоро пъяана” ХХК, “Сор кашмер” ХХК, “Цагаан ямаат кашмер” ХХК-ийн биржийн итгэмжлэгдсэн агуулахуудад хадгалагдаж буй бараа, түүхий эдэд шалгалт хийн баталгаажуулж ажилсан.

➤ Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамны Хөнгөн үйлдвэрийн бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар, “Хөдөө аж ахуйн бирж” ТӨХХК, Хэнтий аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар, Монголын арьс ширний үйлдвэрлэлийн холбоотой хамтран Хэнтий аймгийн салбар хариуцсан мэргэжилтнүүд, хоршоодыг “Арьс ширэн түүхий эд бэлтгэлийн цахим сургалт”-д хамруулж мэдээллээр хангах, чадваржуулах, цаашид зорилтот хэрэглэгчид болох малчин, түүхий эд бэлтгэлийн төлөөлөгчид, хоршоодыг чадавхжуулах, давтан сургах замаар түүхий эд бэлтгэлийн чанар стандартыг сайжруулах зорилго бүхий сургалтыг Хэнтий аймгийн Хэрлэн суманд 2024 оны 11 дүгээр сарын 12-13-ны өдрүүдэд зохион байгуулсан. Тус арга хэмжээнд 73 түүхий эд бэлтгэн нийлүүлэгч хоршоодын гишүүд хамрагдсан.

4.2. Гишүүнчлэл, байнгын болон байнгын бус гишүүн:

Байнгын гишүүн:

➤ Санхүүгийн зохицуулах хорооны тусгай зөвшөөрөл бүхий Хөдөө аж ахуйн биржийн арилжааны зуучлагч /брокер/ болох “Хаан Тэлмэн” ХХК, “Ханбүргэд Хэнтий” ХХК, “Алтаншагай импекс” ХХК " "Цэц-Инвест" ХХК нар 2026 оны гишүүнчлэлийн гэрээ шинэчлэн байгуулан биржийн арилжаанд идэвхтэй оролцож байна. "Бадархундага Оргил ХХК нь 2025 оны гэрээ дуусаагүй байгаа ба арилжаанд оролцохгүй байна.

“Роял кашимер” 2026 оны гишүүнчлэлийн гэрээ байгуулаагүй байна.

➤ Хатант интернэшнл ХХК, Инэл кашемир ХХК-иуд агуулах итгэмжлэл хугацаа дууссан тул холбогдож мэдээлэл өгсөн. Одоогоор агуулах итгэмжлэлийн гэрээ хийгдээгүй байна.

Байнгын бус гишүүн:

➤ Биржийн оролцогч байнгын бус гишүүн болох хоршооны үйл ажиллагааг сайжруулах биржид татан оруулах зорилгоор “share Mongolia” төсөлтэй хамтран тухайн аймаг болон болон сумдад ноос бэлтгэлийн арга хэмжээг зохион байгуулах төлөвлөсөн боловч “Алтан хайч” арга хэмжээтэй давхцаж байгаа тул түр хугацаанд хойшлуулсан байна.

➤ МХААХХ хамтран ажиллаж холбоонд бүртгэлтэй хоршооны мэдээллийг авч биржийн үйл ажиллагаанд татан оруулах байнгын бус гишүүн болгох хоршооны түүхий эдийн агуулах итгэмжлэл олгох тал дээр хамтран ажиллаж холбооноос мэдээлэл авч ажиллаж байна үүнд холбоонд бүртгэлтэй түүхий эдийн анхан шатны хоршоо 680 хоршоо бүртгэлтэй байна. Мөн аймгийн хөдөө аж ахуйн хоршоологчдын бага хуралд хамтран оролцох болсон ба аймгийн хурлын тов гараагүй байна.

➤ Цахим хоршоо төслөөс Орон нутгийн зохицуулах байгууллагад зөвлөх үйлчилгээний хүрээнд “Монголын хөдөө аж ахуйн хоршоологчдын үндэсний холбооноос” зохион байгуулж буй сумын малчдын хоршоог чадавхжуулах сургалт арга хэмжээнд Хөдөө аж ахуйн биржээс мал аж ахуй, түүхий эдийн бэлтгэн нийлүүлэлт тогтолцоо, өртгийн сүлжээг нэмэгдүүлэх зэрэг холбогдох мэдээллийг хүргэн оролцох тал дээр хамтран ажиллаж албан бичиг хүргүүлэн ажиллаж байна. Дээрх ажил нь санхүүжилтийн улмаас тодорхойгүй хугацаагаар хойшилсон.

➤ Биржийн байнгын бус гишүүний үйл ажиллагаа болон идэвхтэй байдлаар ахин ангилан 7 аймгийн 30 хоршоо биржийн байнгын бус гишүүний гэрээтэй байна.

➤ Хэнтий аймгийн 6 сумын 8 хоршоо биржтэй “Гишүүнчлэлийн гэрээ” байгуулж, биржийн талаар мэдээлэл авсан ба ингэснээр биржийн байнгын бус гишүүний тоо 94 болж өссөн.

➤ Байнгын бус гишүүний гэрээний хугацаа 1 жил байгаатай холбогдуулан орон нутгийн агуулахын тоо буурах, жил тутам гэрээ шинэчлэн байгуулах нь хоршоодод хүндрэл, төвөгтэй байдал, санхүүгийн үр ашиггүй зардал гаргах зэрэг нөхцөлийг бий болгож байсан тул 2024 оны 8 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/84 тушаалаар Гишүүнчлэлийн журамд өөрчлөлт оруулан батлуулсан. Үүнд:

1. “Гишүүнчлэлийн журам”-ын 3 дугаар зүйлийн 3.21.3-т “Үйл ажиллагаа явуулж буй тухайн сумын малчин өрхийн 25-аас доошгүй хувьд үйлчилгээ үзүүлэх

боломжтой байх” гэснийг “Үйл ажиллагаа явуулж буй хоршоо нь 9 ба түүнээс дээш гишүүнтэй, хөдөө аж ахуйн чиглэлээр үйл ажиллагааг явуулдаг байх;” гэж, тус тушаалын хавсралтаар баталсан. “Байнгын бус гишүүний шалгуур үзүүлэлт, бүрдүүлэх материалын жагсаалт”-ын 2 дахь шалгуур үзүүлэлтэд заасан “Үйл ажиллагаа явуулж буй тухайн сумын малчин өрхийн 25-аас доошгүй хувьд үйлчилгээ үзүүлэх боломжтой байх” гэснийг “Үйл ажиллагаа явуулж буй хоршоо нь 9 ба түүнээс дээш гишүүнтэй, хөдөө аж ахуйн чиглэлээр үйл ажиллагааг явуулдаг байх;” гэж тус тус өөрчлөлт оруулсан.

2. Журмын 3 дугаар зүйлийн 3.21.12-т “Шинэ хоршоо хөдөлгөөн”-ий хүрээнд үүсэн байгуулагдсан хоршоо нь энэ журмын 3.21.10, 3.21.11 дахь заалтад хамаарахгүй болно”, 3.21.13-т “Дээрх шалгуур үзүүлэлтийг хангасан байнгын бус гишүүнтэй байгуулах “Гишүүнчлэлийн гэрээ”-г 3 жилийн хугацаатай байгуулна” гэж оруулсан.

ТАВ. ЦАХИМ ХӨГЖҮҮЛЭЛТ

5.1. Арилжаа, төлбөр тооцооны систем /cloud.msc.mn/

➤ Тайлант хугацаанд 84 удаагийн цахим арилжаа, 325 хэлцлийг зохион байгуулж амжилттай явуулсан байна. 19 удаагийн арилжааны системийн асуудал үүссэнийг цаг тухай бүрд алдааг хянан засварлаж байгууллагын үйл ажиллагааны болон бизнесийн эрсдэл, доголдол үүсгэлгүй ажилласан байна. 2026 оны эхний хагас жилд үрийн улаан буудай болон хүнсний улаан буудай, согтууруулах ундааны тусгай зөвшөөрөл, арьс шир,мах , ямааны ноолуурын нийт 143 удаагийн дуудлага худалдааг арилжааны системд амжилттай зохион байгууллаа. Арилжаа, төлбөр тооцооны системийн 2026 оны ашиглалт үйлчилгээний гэрээг Ай түүлс ХК-тай байгуулсан.

5.2. Экспортын нэг цонхны систем /export.mofa.gov.mn/

➤ Тайлант хугацаанд Хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн “Экспортын нэг цонхны систем”-ийн өдөр тутам гарч буй асуудлыг шийдвэрлэж байгаа бөгөөд нийт 2026 онд 2292 мал эмнэлгийн олон улсын экспортын гэрчилгээ, 152 олон улсын ургамлын гэрчилгээний хүсэлт, импортын мэдэгдлийн гэрчилгээ 1979, дамжин өнгөрөх гэрчилгээ 761-г тус тус шийдвэрлэсэн байна.

➤ Тус хугацаанд гадаад эзэнтэй нийт 21 байгууллагад зөвлөгөө мэдээлэл өгч ажилласан байна.

➤ Экспортын нэг цонхны системийн хөгжүүлэлтийн чиглэлээр Стандарт хэмжил зүйн газрын системийн холболтыг бүрэн дуусгасан. Монголын үндэсний худалдаа аж үйлдвэрийн танхимын системтэй холболт хийгдээгүй бусад үйлчилгээг холбох ажил тус тус хийгдсэн.

➤ Системийн хэрэглэгч аж ахуйн нэгж, байгууллагуудаас энэ оны системийн хэрэглээний төлбөрийг 634 аж ахуй нэгж, хувь хүнээс биржийн дансанд төвлөрүүлсэн.

➤ Мөн экспортын нэг цонхны системийн 2026 оны ашиглалт үйлчилгээний гэрээг Дижитал медик ХХК-тай шинэчлэн байгуулаад байна.

➤ ХХААХҮ-ийн сайдын экспортын хөнгөвчлөх зорилгоор Нийслэлийн мал эмнэлгийн газар, хилийн боомт бүхий аймгуудын мал эмнэлгийн газруудад экспорт, импортын гэрчилгээ олгох эрх нэмэгдсэн тул нэг цонхны систем талдаа аль салбараас гэрчилгээ, мэдэгдэл авахаа хүсэлт гаргагч ААН, иргэн сонголт хийж хүсэлт илгээх байдлаар хөгжүүлэлтийн ажил хийсэн.

5.3. Биржийн мал, махны зарын систем /www.ariljaa.mce.mn/

➤ Биржийн мал, махны зарын ariljaa.mce.mn платформын хэвийн үйл ажиллагааг ханган ажиллаж байна. Тус платформоор одоогийн байдлаар 239 зар нийтлэгдсэн бөгөөд долоо хоног бүр лхагва гарагт аймаг сумдын сошиал хаягууд дээр зарын мэдээллийг түгээн ажиллаж байна

5.4. Багцын гэрээний систем /www.bs.mce.mn/

➤ Санхүү, мэдээлэл технологийн төвийн И-баримт 3.0 системтэй бодит орчинд холбон, системийн хэвийн үйл ажиллагааг ханган ажиллаж байна. Мөн Майнд симбол ХХК-тай 2026 оны ашиглалт үйлчилгээний гэрээг шинэчлэн байгуулсан болно. Тосны ургамлын арилжаан дээр и-баримт үүсгэсэн. Арьс ширний арилжааны ажлын хүрээнд гарын авлага шинэчилж, зарим өөрчлөлт хөгжүүлэлтийн ажлыг хийсэн.

5.5. Агуулахын итгэмжлэлийн систем /www.itgemjlel.mce.mn/

➤ Итгэмжлэлийн системийн ажиллах зарчим, бусад системүүдтэй холбогдох байдалд бизнес процессын шинэчлэлт хийж, бэлэн болсон системийг Үндэсний дата төв дээр зөөн байршуулсан. www.itgemjlel.mce.mn домейн хаяг байршуулан хэвийн найдвартай ажиллаж байна.

5.6. Төрийн байгууллагуудын дотоод үйл ажиллагааны удирдлагын нэгдсэн систем /www.intranet.gov.mn/

➤ “Хөдөө аж ахуйн бирж” ХХК 2025 онд нэвтрүүлж, систем дээр байгууллагын нийт албан хаагчдын ажлын байрыг үүсгэж, компанийн бүтцийг оруулж, ажилчдыг шинээр бүртгэн, компаний стратеги болон бизнес төлөвлөгөө, тэдгээрийн биелэлт, албан бичгийн хөтлөлт, цаг бүртгэл хэрэгжилт зэрэг албаны бүх модулыг ашиглан ажиллаж байна.

5.7. Компанийн веб хуудас /www.mce.mn/

➤ Компанийн веб хуудас www.mce.mn домэйнээр ажиллаж, нэмэлт хөгжүүлэлт, шинэчлэлийг хийж ажиллав. Нийтийн ил тод мэдээллийн хуулийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор шаардлагатай мэдээллүүдийг цаг тухай бүрт шинэчилэн байршуулж байна. www.gov.mn дээр байгууллагын шаардлагатай мэдээллийг оруулж ажиллаж байна.

5.8. Байгууллагын цахим шуудан үйлчилгээ

➤ Байгууллагын цахим шуудангийн үйлчилгээний [@mce.mn/](mailto:@mce.mn) хэвийн үйл ажиллагааг ханган ажиллалаа.

➤ Одоогийн байдлаар 29 цахим шуудангийн хаяг байгууллагын хэрэглээнд ашиглаж байна.

5.9. Байгууллагын гадаад, дотоод сүлжээ тоног төхөөрөмж

➤ Компанийн дотоод, гадаад сүлжээний тоног төхөөрөмж, ажлын компьютер, дотуур холбоо бусад төхөөрөмжийн найдвартай аюулгүй хэвийн үйл ажиллагааг ханган ажиллаж байна.

ЗУРГАА. СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨЛТ, СУДАЛГАА

Компанийн батлагдсан “Стратеги төлөвлөгөө 2022-2026”-нд тусгасан зорилтуудыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөр компанийн “Бизнес төлөвлөгөө 2026”-г батлуулан төлөвлөгөөний дагуу дараах ажлуудыг гүйцэтгэж байна.

6.1. Төрөөс хөдөө аж ахуй салбарт хэрэгжүүлж буй бодлого, шийдвэрийн хэрэгжилт:

Монгол Улсын Их Хурлаар баталсан тогтоолын хэрэгжилтийн талаар:

➤ Монгол Улсын Их Хурлын 2023 оны 59 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөр”, Монгол Улсын Их хурлын 2024 оны 46 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө”, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын “2026 оныг сахилга, хариуцлагын жил болгох тухай” 2026 оны 01 дүгээр тушаалын дагуу Гүйцэтгэх захирлын 2026 оны А/06 дугаар тушаалаар “Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний 2026 оны төлөвлөгөө”-г батлуулан, мөрдөн ажиллаж байна.

➤ Монгол Улсын Их Хурлын 2024 оны 63 дугаар тогтоолоор баталсан “Малын гаралтай түүхий эдийг боловсруулах үйлдвэрлэлийг дэмжих “Цагаан алт” үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд тусгасаны дагуу “Хөдөө аж ахуйн биржийн тухай” хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулж, Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх ажлын хэсэг ажиллаж байна.

➤ Монгол Улсын Их Хурлын 2024 онд 63 дугаар тогтоолоор баталсан “Цагаан алт” үндэсний хөтөлбөрийг, Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны 166 дугаар тогтоолоор баталсан “Шинэ хоршоо” хөдөлгөөн болон хөдөө аж ахуйн салбарын урт, дунд хугацааны хөгжлийн бодлогыг тогтвортой хэрэгжүүлэхэд малын гаралтай түүхий эдийн нөөцийг зохистой ашиглах, экспортын баримжаатай бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, үнэ цэнийн сүлжээг хөгжүүлэх, салбарын эдийн засгийг тогтвортой өсгөх, тэр дундаа арьс шир, ноос, ноосон бүтээгдэхүүн болон ноолуурын зах зээлийг тэлэх, экспортыг шинэ шатанд гаргахад хамтын ажиллагааны үр дүнтэй үйл ажиллагааг бүрдүүлж, холбогдох дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор “Монголын арьс ширний үйлдвэрлэлийн холбоо” ТББ-тай “Хамтран ажиллах санамж бичиг” байгуулсан.

“Цагаан алт” үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжүүлэх ажил, арга хэмжээний хүрээнд арьс, ширний үйлдвэрлэлийн салбарын тогтвортой хөгжлийг дэмжих, дулааны улиралд хаягдаж буй арьс, ширэн түүхий эдийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах, орон нутагт түүхий эд бэлтгэлийн тогтолцоог сэргээх, стандартын шаардлага хангасан түүхий эдийг үндэсний үйлдвэрүүдэд нийлүүлэх тогтолцоог бүрдүүлэх зорилгоор Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам, “Хөдөө аж ахуйн бирж” ХХК, “Монголын арьс ширний үйлдвэрлэлийн холбоо” ТББ болон арьс шир боловсруулах үйлдвэрүүд хамтран төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр арьс, ширэн түүхий эдийн бэлтгэл, нийлүүлэлтийн тогтолцоог бүрдүүлэх “Арьс шир - Баялаг” арга хэмжээг эхлүүлээд байна. “Арьс шир - Баялаг” арга хэмжээний хүрээнд анхан шатны түүхий эд бэлтгэлийн цэгийг зүүн бүсэд Хэнтий, Дорнод, Сүхбаатар аймгуудад, хангайн бүсэд Архангай аймагт, хойд бүсэд Хөвсгөл аймагт тус тус байгууллаа.

Монгол Улсын Их Хурлын Байнгын хорооноос баталсан тогтоолын хэрэгжилтийн талаар:

➤ Монгол Улсын Их Хурлын Байгаль орчин, хүнс, хөдөө аж ахуйн байнгын хорооны “Мал, махны бэлтгэн нийлүүлэлт, нөөц, экспортыг эрчимжүүлэх талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” 2023 оны 02 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийн хүрээнд “Хөдөө аж ахуйн бирж” ТӨХХК нь мах, махан бүтээгдэхүүний экспортын худалдааг хөнгөвчлөх, экспортын гэрчилгээ олгох үйл явцыг хурдан шуурхай гүйцэтгэх зорилгоор “Экспортын нэг цонхны систем”-ийг хөгжүүлэн 2023 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс ашиглалтад нэвтрүүлсэн. Тус системд Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам, Гаалийн ерөнхий газар, Мал эмнэлгийн ерөнхий газар, Ургамал хамгааллын газар, Улсын мал эмнэлгийн ариун цэврийн төв лаборатори, Стандарт хэмжил зүйн газар, Монголын үндэсний худалдаа аж үйлдвэрийн танхим зэрэг төрийн болон төрийн бус байгууллагууд холбогдсон ба экспортын гэрчилгээ авах үйл ажиллагаанд аж ахуйн нэгж байгууллага өмнө нь 13-15 өдөр зарцуулдаг байсныг хөнгөвчилж 2 өдөрт багтаан шийдвэрлэдэг болсон. Энэхүү системээр малын болон ургамлын гаралтай 27 нэр төрлийн түүхий эд, бүтээгдэхүүний экспортын бүрдүүлэлтийг гүйцэтгэж, экспортын зөвшөөрлийг олгож байна.

Монгол Улсын Засгийн Газраас баталсан тогтоол, тэмдэглэлийн хэрэгжилтийн талаар:

➤ “Хөдөө аж ахуйн салбарын 2025-2026 оны өвөлжилт, хаваржилтын бэлтгэл хангах зарим арга хэмжээний тухай” Монгол Улсын Засгийн газрын 2025 оны 56 дугаар тогтоолын хүрээнд Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын 2025 оны 05 дугаар сарын 16-ний өдрийн А/164 дугаар тушаалаар батлагдсан “Өсвөр үхэр бордох загвар хоршооны төсөл” хэрэгжүүлэх ажлын хэсэг байгуулагдсан. Төслөөр гүйцэтгэх ажлын хүрээнд Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын “Баянбулагтай сант” хоршоо, Сэлэнгэ аймгийн Жавхлант сумын “Бумбат таван богд” хоршооны бүтцэд тулгуурлан малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний зорилтот зах зээлийг хөгжүүлж, бэлтгэн нийлүүлэлт, боловсруулалт, борлуулалтын оновчтой сүлжээг бий болгох зорилгоор махны болон сүүний гарц нэмэгдүүлэх туршилтын арга хэмжээг хэрэгжүүлэн ажилласан ба “Майнд тэйч” ХХК-ийн мал бордох 14 тонн малын тэжээлийн дуудлага худалдааг амжилттай зохион байгууллаа.

➤ “Үндэсний үйлдвэрлэлийг дэмжих зарим арга хэмжээний тухай” Монгол Улсын Засгийн газрын 2026 оны 78 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд малчдын орлогыг нэмэгдүүлэх, үндэсний үйлдвэрүүдийн түүхий эд бэлтгэлийг эрчимжүүлэх зорилгоор “Монгол ноолуур - 2026” дуудлага худалдааг 2026 оны 03 дугаар сарын 29-ний өдөр Сүхбаатар аймгийн Баруун-Урт суманд зохион байгууллаа. Уг дуудлага худалдаагаар Хэнтий, Дорнод, Сүхбаатар аймгийн 71 малчин, хоршоодын бэлтгэсэн 9,468 кг ноолуурыг нийт 1.8 тэрбум төгрөгөөр арилжлаа. Худалдан авагч талаас дотоодын 10 гаруй үйлдвэрлэгч аж ахуйн нэгжүүд оролцсон ба ноолуурын нутгийн онцлог, шинж чанараас хамаарч 1 кг ноолуурыг 191,500-198,000 төгрөгийн хооронд үнэ өсгөх зарчмаар худалдан авлаа.

➤ Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 380 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Ямааны ноолуурын боловсруулалт, худалдаанд мөрдөх техникийн зохицуулалт”-ыг мөрдөн ажиллах, MNS ISO/IEC 17065:2013 стандарт баталгаажуулалтыг мэргэжлийн баталгаажуулалтын эрхтэй байгууллагаар гүйцэтгүүлэх зөвлөх үйлчилгээ авах

тендер шалгаруулалтыг 2026 оны 06 дугаар сарын 09-ний өдөр эхлүүлж, цахим системд нийтэллээ.

Компанийн үйл ажиллагааг сайжруулах чиглэлээр хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ:

➤ Малын тэжээл, үрийн буудай болон арьс, ширний худалдаа, нийлүүлэлтийн үйл ажиллагаанд мөрдөх гэрээний эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгох зорилгоор Гүйцэтгэх захирлын 2026 оны 01 дүгээр сарын 02-ны өдрийн А/02 дугаар тушаалаар холбогдох “Гэрээний стандарт”, “Барааны тодорхойлолт”-ыг баталсан.

➤ ECCO-FARM “Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох, даван туулахад орон нутгийн боломжийг нэмэгдүүлэх нь” төсөлтэй уулзалт хийлээ. Уулзалтаар уур амьсгалын өөрчлөлтийн нөхцөл байдал, түүний хөдөө аж ахуйн салбар, малчдын амьжиргаа, хоршоодын үйл ажиллагаанд үзүүлж буй нөлөөллийн талаар санал солилцов. Мөн хоршоод болон малчдыг чадавхжуулах, орон нутгийн түвшинд хамтын ажиллагааг сайжруулах, хөдөө аж ахуйн гаралтай бараа, түүхий эдийн бэлтгэн нийлүүлэлт, зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох чиглэлээр туршлага, мэдээлэл солилцсон.

➤ “Эрчист Монгол” ТӨХХК-ийн 2026 оны 02 дугаар сарын 06-ны өдрийн 01/45 дугаар “Төсөл, арга хэмжээний санал ирүүлэх тухай” албан бичгийн дагуу компанийн 2026 онд хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн Монгол Улсын хэмжээнд үр дүн хүлээгдэж байгаа онцлох 2 төсөл, арга хэмжээ, салбарын хэмжээнд үр дүн хүлээгдэж байгаа онцлох 5 төсөл, арга хэмжээ, иргэн, хуулийн этгээдээс өндөр хүлээлттэй, богино хугацаанд үр дүн гарах боломжтой, Монгол Улсын Засгийн газрын үйл ажиллагааг сурталчлах 5 ажил, арга хэмжээ, Монгол Улсын Ерөнхий сайд, Монгол Улсын Засгийн газраас дэмжлэг шаардлагатай, тулгамдаж байгаа 3 онцлох асуудлыг бэлтгэж “Эрчист Монгол” ТӨХХК-д хүргүүлсэн. Монгол Улсын Засгийн газрын 2026 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн ээлжит хуралдаанаар “Эрчист Монгол” ТӨХХК-ийг татан буулгасан байна.

➤ Оросын Холбооны Улсаас Монгол Улсад суугаа Худалдааны төлөөлөгчийн газраар дамжуулан Оросын Холбооны Улсын Санкт-Петербургийн таваарын бирж /SPIMEX/-тэй цахим уулзалт зохион байгууллаа. Санкт-Петербургийн таваарын биржийн төлөөлөгчид 2026 оны 08 дугаар сард Монгол Улсад албан айлчлал хийх бөгөөд тус айлчлалын үеэр хоёр биржийн хамтын ажиллагааг эхлүүлэх Санамж бичиг байгуулахаар болов.

➤ Европын холбооны санхүүжилтээр Монгол Улсад хэрэгжиж буй “Монгол Улсад гадаад худалдааг хөгжүүлэх төсөл /ITDM/-тэй уулзаж арьс ширэн түүхий эдийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах, хаягдалыг багасгах, бэлтгэн нийлүүлэлттэй холбоотой харилцааг хоршоогоор дамжуулан кластераар зохион байгуулах арга хэмжээний талаар судалгааны ажилд хамтран ажиллах боломжийн талаар санал солилцсон. Талууд арьс ширний салбарын түүхий эд бэлтгэл, нийлүүлэлтийн тогтолцоог сайжруулах чиглэлээр хамтарсан ажлын хэсэг байгуулан ажиллахаар болсон.

6.2. Судалгаа, мэдээлэл:

➤ Монгол Улсаас гадаад улс орнуудад экспортоор гарч буй хөдөө аж ахуйн гаралтай түүхий эдийн 2022–2025 оны экспортын хэмжээ, үнийн дүн, голлох зах зээлийг тодорхойлох, улмаар биржийн арилжаанд шинээр татан оролцуулах боломжтой түүхий эдийг илрүүлэх чиглэлээр судалгаа, боловсруулалтын бэлтгэл ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Ингэснээр компанийн цаашдын баримтлах бодлого, үйл ажиллагааны төлөвлөлт, арилжааны цар хүрээг өргөжүүлэхэд шаардлагатай суурь мэдээллийг бүрдүүллээ.

➤ Хивэгний арилжааг идэвхжүүлэх ажлын хүрээнд хивэгний зах зээлийн нөхцөл байдал, үйлдвэрлэлийн боломж, нийлүүлэлтийн хүчин чадлын талаар судалгаа боловсруулсан. Тус судалгаанд хивэгний гарц, дотоодын үйлдвэрлэлийн хүчин чадал, үйлдвэрлэгч аж ахуйн нэгжүүдэд тулгарч буй хүндрэл бэрхшээл, тоног төхөөрөмжийн харьцуулалт, салбарын тулгамдсан асуудал, мөн гадаад улс орнуудын туршлага зэрэг мэдээллийг нэгтгэн тусгасан. Мөн дотоодын үйлдвэрүүдийн хүчин чадал, тоног төхөөрөмжийн нөхцөл байдал, бүтээгдэхүүний чанар, нийлүүлэлтийн тогтвортой байдал зэрэг үзүүлэлтийг харьцуулан судалж, цаашид авч хэрэгжүүлэх боломжит арга хэмжээг тодорхойлсон.

➤ Мах бэлтгэлийн тогтолцоог боловсронгуй болгох, нөөцийн махыг биржээр дамжуулан бэлтгэх үйл ажиллагааг зохион байгуулах боломж, нөхцөл байдлыг үнэлэх, холбогдох санал, дүгнэлт боловсруулах ажлын хүрээнд 2026 оны малын тоо толгой, хүн амын нийт махны хэрэглээ, Монгол Улсын хэмжээнд бэлтгэх нөөцийн махны хэрэгцээ, хэмжээг 21 аймаг болон дөрвөн бүсийн түвшинд тооцоолон гаргасан.

➤ “Хөдөө аж ахуйн биржийн тухай” хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг Улсын Их Хуралд өргөн барих бэлтгэл ажлын хүрээнд түүхий эд бэлтгэлийн тогтолцоонд оролцогч талуудын өнөөгийн нөхцөл байдал, төрөөс хэрэгжүүлж буй урамшуулал, хөнгөлөлт, дэмжлэг, татаасны бодлогын хэрэгжилтийн талаар судалгаа хийж, хуулийн хүрээнд бий болох түүхий эд бэлтгэлийн тогтолцоон дахь биржийн оролцоо, шинэчлэлийн талаар танилцуулга мэдээлэл бэлтгэж Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамны Бодлого төлөвлөлтийн газарт хүргүүлсэн.

➤ Монгол Улсын хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн салбарын хөрөнгө оруулалт, олон улсын хамтын ажиллагааг шинэ шатанд гаргах зорилготой "Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн хөрөнгө оруулалтын форум 2026" арга хэмжээ 2026.06.29-ний өдөр зохион байгуулагдлаа. Тус арга хэмжээнд төр хувийн хэвшил, олон улсын байгууллага, хөгжлийн түншүүд, хөрөнгө оруулагчид, санхүүгийн байгууллага, бизнес эрхлэгчдийн төлөөлөл оролцож, хөрөнгө оруулалтын шинэ боломжийг эрэлхийлэн, стратегийн түншлэлээ өргөжүүлэхээр чуулсан ба Хөдөө аж ахуйн бирж мөн оролцлоо.

➤ ОХУ-ын Санкт-Петербургийн таваарын бирж /SPIMEX/-тэй 2026.07.01-ний өдөр цахим уулзалт зохион байгууллаа. Тус биржийн төлөөлөгчид 2026 оны 08 дугаар сард МУ-д албан айлчлал хийх бөгөөд тус айлчлалын үеэр хоёр биржийн хамтын ажиллагааг эхлүүлэх Санамж бичиг байгуулах юм.

➤ УИХ-ын дэд дарга, гишүүн Ж.Бат-Эрдэнэд “Хөдөө аж ахуйн биржийн тухай” хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн танилцуулгыг хийж, мэдээлэл солилцон, хуулийн төсөлд санал авлаа.

➤ ХХААХҮЯмны Төрийн захиргаа удирдлагын газар, Төрийн албаны зөвлөлийн Сургалт судалгааны газартай хамтран зохион байгуулсан “Төрийн албан хаагчийн харилцаа, хандлага, ёс зүй” сэдэвт сургалтанд ХААБ ТӨХХК-ний албан хаагчид хамрагдлаа.

ДОЛОО. ДҮГНЭЛТ

2026 оны эхний хагас жилийн хугацаанд "Хөдөө аж ахуйн бирж" ТӨХХК нь байгууллагын бизнес төлөвлөгөө, стратегийн зорилт, хууль тогтоомж, Засгийн газар болон ХХААХҮЯ-наас дэвшүүлсэн бодлого, зорилтыг хэрэгжүүлэх хүрээнд төлөвлөсөн ажлуудаа үе шаттайгаар хэрэгжүүлж, үндсэн үйл ажиллагаагаа тогтвортой зохион байгууллаа. Тайлант хугацаанд байгууллагын засаглал, хууль эрх зүйн орчин, санхүү, арилжаа, төлбөр тооцоо, эрсдэлийн удирдлага, хүний нөөц, цахим хөгжил, маркетинг, олон улсын хамтын ажиллагааны чиглэлээр бодит үр дүнд хүрч, байгууллагын үйл ажиллагааны чанар, үр ашиг, ил тод байдлыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн томоохон ажлуудыг хэрэгжүүлсэн байна.

Тайлант хугацаанд нийт **87 удаагийн цахим арилжаа** зохион байгуулж, **337 хэлцлээр 424.6 тэрбум төгрөгийн** үнийн дүн бүхий бараа, түүхий эдийн арилжааг амжилттай зохион байгуулсан нь өмнөх оны мөн үеэс арилжааны хэмжээ, үнийн дүн мэдэгдэхүйц өссөнийг харуулж байна. Самнасан ноолуур, завод ноос, хонины ноос, тэмээний ноос, тосны ургамал зэрэг экспортын голлох бүтээгдэхүүний арилжааг тогтвортой явуулснаас гадна үрийн болон хүнсний буудайн дуудлага худалдааг шинээр тогтмолжуулан зохион байгуулж, үйлдвэрлэгч, худалдан авагчдыг ил тод, өрсөлдөөнт зах зээлийн зарчмаар холбох нөхцөлийг бүрдүүлсэн нь байгууллагын үйл ажиллагааны үр өгөөжийг нэмэгдүүлсэн чухал үр дүн боллоо.

Төлбөр тооцоо, клирингийн үйл ажиллагааг хууль, журамд нийцүүлэн шуурхай зохион байгуулж, нийт **424.6 тэрбум төгрөгийн** гэрээний төлбөр тооцоог бүрэн хийж гүйцэтгэн, дэнчин, барьцаа хөрөнгийн бүртгэл, хяналтыг тогтмол хэрэгжүүлж ажилласан бөгөөд тайлант хугацаанд клиринг, төлбөр тооцоотой холбоотой эрсдэл, маргаан, доголдол үүсээгүй нь байгууллагын эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоо тогтвортой байгааг илэрхийлж байна.

Хууль, эрх зүйн шинэчлэлийн хүрээнд арилжааны журам, гэрээний загваруудыг шинэчлэн боловсруулж батлуулсан бөгөөд ажилтны гүйцэтгэлд суурилсан үнэлгээний тогтолцоог нэвтрүүлэн байгууллагын засаглал, хариуцлага, бүтээмжийг сайжруулах нөхцөлийг бүрдүүлсэн. Санхүүгийн тайлан, татварын тайлагнал, өмч хөрөнгийн бүртгэл, улсын үзлэг тооллого, шилэн дансны мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд бүрэн хүргүүлж, санхүүгийн сахилга бат, ил тод байдлыг ханган ажилласан нь байгууллагын дотоод удирдлагын чадавхыг бэхжүүлсэн чухал үр дүн болсон.

Хүний нөөцийн бодлогын хүрээнд ажилтнуудын мэргэжлийн мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлэх сургалт, хөгжлийн хөтөлбөрүүдийг тогтмол зохион байгуулж, стратеги төлөвлөлт, авлигын эсрэг үйл ажиллагаа, хөрөнгийн удирдлага, олон улсын туршлага, хүний эрх, хөдөлмөрийн харилцаа зэрэг олон чиглэлээр чадавхыг нь нэмэгдүүлсэн байна. Үүний зэрэгцээ Турк, Беларусь, Узбекистан, Австрали, Сингапур, ОХУ зэрэг улсын ижил төрлийн байгууллагуудтай хамтын ажиллагаагаа өргөжүүлж, биржийн үйл ажиллагаанд олон улсын шилдэг туршлага, технологийг нэвтрүүлэх үндэс суурийг бүрдүүлжээ.

Маркетинг, олон нийттэй харилцах үйл ажиллагааг шинэ шатанд гаргаж, байгууллагын цахим мэдээллийн сувгийг өргөжүүлэн хөгжүүлж, олон нийтэд тогтмол, хүртээмжтэй мэдээлэл хүргэсэн байна. Тайлант хугацаанд 113 мэдээ, мэдээлэл, 10 видео контент, олон төрлийн танилцуулга, инфографик боловсруулж түгээсний үр дүнд байгууллагын цахим хуудасны нийт хандалт өмнөх оны мөн үеэс **98 хувиар**, хэрэглэгчийн тоо **49 хувиар** өссөн нь байгууллагын мэдээллийн бодлого үр дүнтэй хэрэгжиж байгааг илтгэж байна.

Мөн агуулахын итгэмжлэл, гишүүнчлэлийн тогтолцоог өргөжүүлэх, хоршоодыг биржийн тогтолцоонд татан оролцуулах, орон нутгийн хамтын ажиллагааг бэхжүүлэх чиглэлээр тодорхой ахиц гарсан хэдий ч байнгын бус гишүүдийн идэвхийг нэмэгдүүлэх, биржээр арилжаалах бараа, түүхий эдийн нэр төрлийг өргөжүүлэх, агуулахын сүлжээ болон логистикийн чадавхыг сайжруулах шаардлага хэвээр байна.

Цаашид байгууллагын хөгжлийн дараагийн шатанд цахим арилжааны платформ улам боловсронгуй болгох, клиринг, төлбөр тооцооны системийг олон улсын жишигт нийцүүлэх, биржээр арилжаалах бүтээгдэхүүний нэр төрөл болон оролцогчдын хүрээг нэмэгдүүлэх, хоршоод, үйлдвэрлэгчид, экспортлогчдын оролцоог өргөжүүлэх, олон улсын хамтын ажиллагааны хүрээнд бодит төсөл, хөрөнгө оруулалт, шинэ технологийг нэвтрүүлэхэд онцгой анхаарч ажиллах шаардлагатай байна. Үүний зэрэгцээ стратегийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг гүйцэтгэлийн тодорхой шалгуур үзүүлэлтээр тогтмол үнэлж, эрсдэлийн удирдлага, дотоод хяналт, мэдээллийн аюулгүй байдал, хүний нөөцийн тогтвортой хөгжлийг байгууллагын урт хугацааны өрсөлдөх чадвартай уялдуулан хэрэгжүүлэх нь зүйтэй.

Иймд "Хөдөө аж ахуйн бирж" ТӨХХК нь 2026 оны эхний хагас жилийн байдлаар үндсэн чиг үүрэг, бизнес төлөвлөгөө, стратегийн зорилтоо ерөнхийд нь амжилттай хэрэгжүүлж, арилжааны хэмжээ, үйлчилгээний чанар, байгууллагын засаглал, ил тод байдал, цахим хөгжил, олон улсын хамтын ажиллагааны чиглэлээр ахиц дэвшил гаргасан бөгөөд цаашид эдгээр үр дүнгээ бататган хөгжүүлснээр Монгол Улсын хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний зах зээлийн ил тод, өрсөлдөх чадвартай тогтолцоог төлөвшүүлэхэд бодит хувь нэмэр оруулах бүрэн боломжтой байна.